

KARTA OPISU PRZEDMIOTU - SYLABUS

Nazwa przedmiotu

Prawo i organizacje lotnicze

Przedmiot

Kierunek studiów

Lotnictwo i kosmonautyka

Studia w zakresie (specjalność)

Poziom studiów

pierwszego stopnia

Forma studiów

stacjonarne

Rok/semestr

1/1

Profil studiów

ogólnoakademicki

Język oferowanego przedmiotu

polski

Wymagalność

obligatoryjny

Liczba godzin

Wykład

30

Laboratoria

0

Inne (np. online)

0

Ćwiczenia

15

Projekty/seminaria

0

Liczba punktów ECTS

4

Wykładowcy

Odpowiedzialny za przedmiot/wykładowca:

dr inż. Marta Galant-Gołębiewska

email: marta.galant@put.poznan.pl

tel. +4861 665 2252

Wydział Inżynierii Lądowej i Transportu

ul. Piotrowo 3 60-965 Poznań

Odpowiedzialny za przedmiot/wykładowca:

mgr inż. Marta Maciejewska

e-mail: marta.maciejewska@put.poznan.pl

tel. +48 61 647 2791

Wydział Inżynierii Lądowej i Transportu

ul. Piotrowo 3 60-965 Poznań

Wymagania wstępne

Wiedza: Student ma podstawową wiedzę na temat transportu lotniczego, wiadomości dotyczące zarządzania i organizacji procesów transportowych

Umiejętności: Student potrafi kojarzyć i integrować uzyskane informacje, analizować zjawiska zachodzące w otoczeniu, wyciągać wnioski, formułować i uzasadniać opinie, umiejętność rozwiązywania problemów badawczych przy pomocy metod naukowych umiejętność znajdowania zależności przyczynowo skutkowych w oparciu o posiadaną wiedzę.

Kompetencje społeczne: umiejętność precyzyjnego formułowania pytań; umiejętność określenia priorytetów ważnych przy rozwiązywaniu stawianych przed nim zadań; umiejętność formułowania

problemu badawczego i poszukiwania jego rozwiązania, samodzielność w rozwiązywaniu problemów, umiejętność współpracy w grupie, umiejętność wyszukiwania informacji w literaturze

Cel przedmiotu

Poznanie specyfiki funkcjonowania transportu lotniczego. Przewiedzenie struktury władz lotniczych na Świecie, w Europie i w Polsce. Omówienie głównych organizacji lotniczych, ich zakresów odpowiedzialności i zadań. Omówienie Ustawy Prawo Lotnicze. Przedstawienie polityki transportowej w zakresie transportu lotniczego. Prawne aspekty działalności spółek lotniczych (obsługa handlingowa, linie lotnicze, porty lotnicze)

Przedmiotowe efekty uczenia się

Wiedza

1. Ma poszerzoną wiedzę, niezbędną dla zrozumienia przedmiotów profilowych oraz wiedzę specjalistyczną o budowie, eksploatacji, zarządzaniu ruchem lotniczym, systemami bezpieczeństwa, wpływie na gospodarkę, społeczeństwo oraz środowisko w zakresie lotnictwa i kosmonautyki [K1A_W01]
2. Ma podstawową wiedzę niezbędną do rozumienia społecznych, ekonomicznych, prawnych i innych pozatechnicznych uwarunkowań działalności inżynierskiej [K1A_W24]
3. Ma podstawową wiedzę w zakresie prawa, a szczególności prawa dotyczącego lotnictwa cywilnego, prawa autorskiego i o ochronie własności przemysłowej oraz jego o wpływie systemu na rozwój techniki, potrafi korzystać z zasobów informacji patentowej [K1A_W25]

Umiejętności

1. Potrafi porozumiewać się przy użyciu różnych technik w środowisku zawodowym i innych środowiskach korzystając z formalnego zapisu konstrukcji, rysunku technicznego, pojęć i definicji zakresu studiowanego kierunku studiów [K2A_U02]
2. Ma umiejętność samokształcenia się z użyciem nowoczesnych narzędzi dydaktycznych, takich jak zdalne wykłady, internetowe strony i bazy danych, programy dydaktyczne, książki elektroniczne [K2A_U03]
3. Potrafi pozyskiwać informacje z literatury, Internetu, baz danych i innych źródeł. Potrafi integrować uzyskane informacje interpretować i wyciągać z nich wnioski oraz tworzyć i uzasadniać opinie [K2A_U04]

Kompetencje społeczne

1. Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie; potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób - [K2A_K01]
2. Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści, uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemu [K2A_K02]

3. Ma świadomość ważności i rozumie pozatechniczne aspekty i skutki działalności inżynierskiej, w tym jej wpływu na środowisko, i związanej z tym odpowiedzialności za podejmowane decyzje [K2A_K03]
4. Potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role [K2A_K04]
5. Ma świadomość roli społecznej absolwenta uczelni technicznej, a zwłaszcza rozumie potrzebę formułowania i przekazywania społeczeństwu, w szczególności poprzez środki masowego przekazu, informacji i opinii dotyczących osiągnięć techniki i innych aspektów działalności inżynierskiej; podejmuje starania, aby przekazać takie informacje i opinie w sposób powszechnie zrozumiały [K2A_K08]

Metody weryfikacji efektów uczenia się i kryteria oceny

Efektów uczenia się przedstawione wyżej weryfikowane są w następujący sposób:

Wykład: egzamin pisemny lub ustny z treści przerabianych na zajęciach

Ćwiczenia: kolokwium zaliczeniowe - rozwiązanie wybranego problemu prawnego związanego z szeroko pojętym transportem lotniczym

Treści programowe

1. Organizacja Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego ICAO i inne organizacje lotnicze (Eurocontrol, EASA, PAŻP, ULC). Konwencje zarządzające żeglugę powietrzną. Historyczne uwarunkowania prawa lotniczego i struktury jego funkcjonowania.
2. Unia Europejska w aspekcie lotnictwa cywilnego (instytucje europejskie, zasady regulacji rynku w UE)
3. Międzynarodowe organizacje i instytucje lotnictwa cywilnego (ICAO, IATA, EASA, EUROCONTROL)
4. Organizacja i zarządzanie lotnictwem wojskowym w Polsce
5. Przepisy lotnicze i polityka transportowa (Ustawa Prawo Lotnicze, Konwencja ICAO i charakterystyka jej aneksów, przepisy JAR-OPS)
6. Linie lotnicze (zasady funkcjonowania, alianse), przewozy pocztowe i towarowe, lotnictwo ogólne i rekreacyjne
7. Prawne aspekty krajowego programu ochrony lotnictwa cywilnego
8. Eksploatacja statków powietrznych (Załącznik 6 ICAO). Międzynarodowe ujęcie w transporcie zarobkowym i lotnictwie ogólnym (samoloty) oraz operacjach śmigłowców)
9. Licencjonowanie personelu (Załącznik 1 ICAO). Omówienie podstawowych licencji lotniczych, wymagania stawiane kandydatom, klasy orzeczeń lekarskich. Licencjonowanie personelu naziemnego (Kontrolerzy, Informatorzy, Mechanicy).
10. Znaki przynależności państwowej oraz rejestracyjne (Załącznik 7 ICAO), Zdarność do lotu statków powietrznych (Załącznik 8 ICAO) oraz Ułatwienia (Załącznik 9 ICAO)

Treści realizowane w ramach zajęć ćwiczeniowych:

1. Wprowadzenie do tematyki Prawa Lotniczego
2. Analiza podstawowych źródeł prawnych Prawa Lotniczego
3. Case study na temat badania wypadków lotniczych
4. Podział przedstrzeni powietrznej
5. Zasady naliczania opłat za przestrzeń powietrzną
6. Case study na temat odszkodowań w lotnictwie cywilnym

Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny (konwencjonalny) (przekaz informacji w sposób usystematyzowany) – może mieć charakter kursowy (propedeutyczny) lub monograficzny (specjalistyczny)

Gry dydaktyczne (według pewnych reguł: symulacyjne (odtworzenie złożonych sytuacji problemowych), decyzyjne (podejmowanie decyzji jako proces sekwencyjny))

Literatura

Podstawowa

1. Aneksy ICAO
2. Ustawa Prawo Lotnicze
3. Żylicz M. Międzynarodowe prawo lotnicze, Lexis, Warszawa 2011
4. Compa M. Przepustowość przestrzeni powietrznej. WLOP Dęblin 2009
5. Andrachiewicz M., Systemy prawa lotniczego. Wybrane zagadnienia., Wyd. Politechniki Poznańskiej, 2015.

Uzupełniająca

1. Zarządzanie ruchem lotniczym w przestrzeni powietrznej RP, WLOP, Warszawa 2002.
2. Materiały szkoleniowe, wewnętrzne Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej

Bilans nakładu pracy przeciętnego studenta

	Godzin	ECTS
Łączny nakład pracy	100	4,0
Zajęcia wymagające bezpośredniego kontaktu z nauczycielem	50	2,0
Praca własna studenta (studia literaturowe, przygotowanie do ćwiczeń, przygotowanie do kolokwium/egzaminu ¹)	50	2,0

¹ niepotrzebne skreślić lub dopisać inne czynności